IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KOMISJA DS. WARUNKÓW WYKONYWANIA ZAWODU
PRZY KRAJOWEJ RADZIE IZBY ARCHITEKTÓW RP

12 grudnia 2020 r.

OPINIA

Komisji ds. Warunków Wykonywania Zawodu przy Krajowej Radzie Izby Architektów RP opracowana przez zespół w składzie: Julian Franta, Marek Tarko, Wojciech Bielecki, Piotr Chuchacz, Olaf Jasnorzewski, Wojciech Buchta.

I. Podstawa formalna sporządzenia opinii.

1. Pismo KRIA RP z dnia 07.12.2020 r. do Przewodniczącego Komisji ds. Warunków Wykonywania Zawodu oraz pisma interwencyjne otrzymane od członków Izby Architektów RP;
2. Ustawa z 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów i inżynierów budownictwa (Dz. U. tj. z 2019 r. poz. 1117);
3. Statut Izby Architektów RP (przyjęty uchwałą 19.01.2002 r. z późniejszymi zmianami) oraz uchwały dotyczące powołania i zasad działania Komisji ds. Warunków Wykonywania Zawodu.

II. Podstawa merytoryczna sporządzenia opinii.

1. Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 (Dz.U. z 2019 r. poz. 1843) Prawo Zamówień Publicznych;
2. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z 18 maja 2004 r. (Dz. U. 2004 nr 130, poz. 1389) z późn. zm. w sprawie określenia metod i podstaw sporządzania kosztorysu inwestorskiego, obliczania planowanych kosztów prac projektowych oraz planowanych kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno-użytkowym;
3. Treść zapytania ofertowego Zamawiającego dla zamówienia „Przygotowanie koncepcji architektoniczno-urbanistycznej zabudowy działki nr. 14 z obrębu 5-05-11 znajdującej się pod adresem al. Armii Ludowej 3/5 budynkiem biurowym na potrzeby Ministerstwa Spraw Zagranicznych" z dnia 25.11.2020 oraz zmiany treści zapytania ofertowego z dnia 04.12.2020 r. opublikowane na stronie internetowej Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

III. Zakres przeprowadzonej analizy.

1. Podstawa formalna przyjętej przez Zamawiającego procedury zapytania ofertowego w zakresie zgodności z przepisami prawa;
2. Oszacowanie wartości zamówienia;
3. Ocena przyjętego przez Zamawiającego terminu sporządzenia opracowania w kontekście zakresu zamówienia oraz związanych z tym czynności Wykonawcy.

IV. Opinia Komisji ds. Warunków Wykonywania Zawodu.

Po przeanalizowaniu dostępnej na stronie internetowej Zamawiającego treści zapytania ofertowego pn. „Przygotowanie koncepcji architektoniczno-urbanistycznej zabudowy działki nr. 14 z obrębu 5-05-11 znajdującej się pod adresem al. Armii Ludowej 3/5 budynkiem biurowym na potrzeby Ministerstwa Spraw Zagranicznych" z dnia 25.11.2020, wprowadzonych w dniu 04.12.2020 zmian oraz skonfrontowaniu przyjętej przez Zamawiającego procedury zamówienia publicznego tj. zapytania ofertowego oszacowanego przez Zamawiającego na kwotę nie przekraczającą 30 tys. euro

– Komisja ds. Warunków Wykonywania Zawodu przy Krajowej Radzie Izby Architektów RP stwierdza, że:

1. **Nie znajduje podstaw prawnych do wyłączenia ww. zamówienia spod przepisów Ustawy Prawo Zamówień Publicznych tj. zastosowanie Art. 4 PZP.**
   Zamawiający w treści zamówienia nie podaje żadnej podstawy prawnej takiego wyłączenia. Jednostronne, nie oparte o obowiązujące przepisy prawne (tj. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury jw. - Dz. U. 2004 nr 130 poz. 1389), arbitralne określenie wartości zamówienia nie może być podstawą do ustalenia trybu zamówienia publicznego.

   Komisja w oparciu Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 18 maja 2004 r. w sprawie określenia metod i podstaw sporządzania kosztorysu inwestorskiego, obliczania planowanych kosztów prac projektowych oraz planowanych kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno-użytkowym (Dz. U. 2004 poz. 1389, Rozdział 4 i tab.1 oraz tab.2). dokonała obliczenia planowanych kosztów prac projektowych 3-wariantowej koncepcji urbanistyczno-architektonicznej dla budynku biurowego klasy A Ministerstwa Spraw Zagranicznych (wraz z dodatkowymi czynnościami - uzgodnienia, spotkania, materiały wejściowe). Koszty te znacznie przekraczają określony pułap 30 tys. euro., dla których nie stosuje się Ustawy Prawo Zamówień Publicznych.

   Pragniemy również zwrócić uwagę, że zgodnie z Art. 32 ust. 1 ***„podstawą ustalenia zamówienia jest całkowite szacunkowe wynagrodzenie wykonawcy bez podatku od towarów i usług ustalone przez zamawiającego*** **z należytą starannością”**, a Art. 32 ust. 2 dodatkowo podkreśla, że ***„zamawiający nie może w celu uniknięcia stosowania ustawy zaniżać wartości zamówienia lub wybierać sposobu obliczania wartości zamówienia”;***

   Ponadto, przywołanie w opisie przedmiotu zamówienia zapisu dot. działki stanowiącej teren zamknięty o klauzuli „zastrzeżone” – nie stanowi zdaniem Komisji wystarczającej podstawy do wyłączenia ww. zamówienia spod procedury przewidzianej w Prawie Zamówień Publicznych (Art. 4 pkt. 5), gdyż zwolnienie określone w pkt. 5 odnosi się do ściśle określonych zamówień związanych z bezpieczeństwem państwa (produkcji lub handlu bronią, amunicją lub materiałami wojennymi).

   W związku z powyższym należy uznać, że przyjęty przez Zamawiającego tryb zapytania ofertowego w kontekście przedmiotowego zamówienia nie jest prawidłowy.

   Tryb ten (zapytanie ofertowe) przy spełnieniu innych wymagań, jest właściwy przy wyborze wykonawcy dla powszechnie dostępnych usług o ustalonych standardach (Art. 70 PZP). **Do takich usług z całą pewnością nie można zaliczyć prac o charakterze twórczym: architektonicznych i urbanistyczno-architektonicznych,** o których mowa w Art.1 ust.2 pkt.6 Ustawy z dnia 4 lutego 1994 o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U.tj. 2019 poz.1231).

2. Zdaniem Komisji również **przyjęty termin wykonania zamówienia jest zbyt krótki dla opracowania 3 wariantów koncepcji** wraz z pozostałymi wyszczególnionymi czynnościami dodatkowymi (uzgodnieniami z Konserwatorem Zabytków, Zamawiającym a także przygotowaniem materiałów wejściowych) i nie gwarantuje należytego, a tym bardziej wysokiego poziomu wykonania prac projektowych.

   Jest to szczególnie istotne w kontekście faktu, że omawiane postępowanie dotyczy reprezentacyjnego obiektu rządowego, o najwyższych standardach architektonicznych i technicznych.

V. Wnioski

Celem działania Komisji ds. Warunków Wykonywania Zawodu przy KRIA RP nie jest wykazywanie niezgodności postępowań na zamówienia publiczne z Prawem Zamówień Publicznych jednak w przedmiotowej sprawie niezgodność ta ma kluczowe znaczenie dla przyjęcia właściwego trybu zamówienia adekwatnego do charakteru zadania. Nasze działania interwencyjne podejmujemy przede wszystkim w związku z szeroko pojętym interesem społecznym, polegającym na optymalizowaniu wydatkowania środków publicznych dla osiągnięcia właściwych warunków dla realizacji zadań, jakie postawione zostały przed zawodem architekta i oczekiwaniami społecznymi zapewnienia dla wszystkich obiektów i ich otoczenia, w tym w szczególności o charakterze publicznym – wysokich standardów zagospodarowania i kształtowania przestrzeni.

Zgodnie z przepisami Ustawy z 15 grudnia 2000r o samorządach zawodowych architektów i inżynierów budowlanych (Dz. U. tj. z 2019 r. poz. 1117):

- *Wykonywanie zawodu architekta polega na współtworzeniu kultury przez projektowanie architektoniczne obiektów budowlanych, ich przestrzennego otoczenia oraz ich realizację, nadzorze nad procesem ich powstawania oraz na edukacji architektonicznej.*
- *Do zadań samorządów zawodowych należy w szczególności: 1) sprawowanie nadzoru nad należytym i sumiennym wykonywaniem zawodu przez członków izb; 2) reprezentowanie i ochrona interesów zawodowych swoich członków; (…) 6) współdziałanie z organami administracji rządowej i organami samorządu terytorialnego oraz z innymi samorządami zawodowymi i stowarzyszeniami zawodowymi.*

Komisja ds. Warunków Wykonywania Zawodu nie znajduje żadnych społecznych, ekonomicznych ani prawnych przesłanek, które uzasadniałyby wybór zapytania ofertowego jako trybu zamówienia dla twórczych prac projektowych. Tym bardziej w sytuacji planowanej realizacji budynku biurowego Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Najwłaściwszą formą zamówienia dla obiektów o tak ważnej funkcji i lokalizacji jest konkurs, którego zasady przeprowadzania określił ustawodawca w Art. 110 – 127 Prawa Zamówień Publicznych. W konkursie mają zastosowanie kryteria dotyczące najwyższej jakości usług w przeciwieństwie do formuły zapytania ofertowego, w którym kryterium zostało zredukowane do ceny (60%) i doświadczenia (40%).

Reasumując, wnosimy o rekomendowanie przez Krajową Radę Izby Architektów RP Zamawiającemu odstąpienie od procedowania ww. zamówienia w trybie zapytania ofertowego jako niezgodnego z prawem oraz niezwłoczne uruchomienie postępowania konkursowego – deklarując wszechstronną pomoc w jego przeprowadzeniu.

Warto przy tej okazji podkreślić, że celem nadrzędnym Izby Architektów RP określonym w Statucie jest ochrona przestrzeni i architektury jako dobra publicznego. Cel ten realizowany jest poprzez dążenie do zapewnienia właściwych warunków do wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie przez swoich członków.

Konkursy powinny być upowszechniane, gdyż są najbardziej udanym sposobem realizacji zamówień publicznych w zakresie twórczości architektonicznej. Konkurs, przy realistycznych kosztach, oferuje Zamawiającemu szerokie spektrum rozwiązań projektowych. Sprzyja powstawaniu wyważonych ekonomicznie i racjonalnych przestrzennie obiektów o wysokich jakościach twórczych.

Marek Tarko
Przewodniczący Komisji
warunków wykonywania zawodu

Julian Franta
Przewodniczący Zespołu ds. zasad
monitorowania rynku zamówień